

Доповідь

на тему:

**«Використання інноваційних
методів навчання на уроках
української мови та
літератури»**

Підготувала:
вчитель української мови
та літератури
Дубницька М.М.

«Використання інноваційних методів навчання на уроках української мови,

літератури»

Актуальність теми:

- сприяє формуванню та розвитку інноваційної особистості, яка спроможна повноцінно реалізуватися в житті;
- забезпечує умови для розвитку креативної особистості дитини;
- сприяє позитивній мотивації учнів до пізнавальної діяльності, потребі в самопізнанні, самореалізації та самовдосконаленні;
- робить можливим оригінальний підхід до побудови структури сучасного уроку української мови та літератури;
- диференціює та індивідуалізує процес навчання;
- стимулює роботу з додатковою літературою.

В наш час пріоритетним завданням навчально-виховного процесу в сучасній школі є всебічний розвиток школярів, зокрема творчих здібностей особистості.

Вважаю, що завдання вчителя - допомогти учневі знайти себе в житті; пробудити чи розвинути в дитині те творче зернятко, яке є в кожному, бо закладене там природою.

Тому педагог повинен управляти процесами творчого пошуку, йдучи від простого до складного: створювати ситуації, що сприяють творчій активності та спрямованості школяра, розвивати його уяву, асоціативне мислення, здатність розуміти закономірності, прагнення постійно вдосконалюватися, розв'язувати дедалі складніші творчі завдання.

І єдиним, на мою думку, найефективнішим засобом досягнення мети є використання інноваційних технологій навчання. Інноваційний підхід забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, сприяє розвитку творчої особистості.

Щоб реалізувати свою мету, у своїй роботі вирішила спробувати сформувати креативну особистість, тому для цього використовую інноваційні технології навчання та дотримуюсь творчої співпраці вчителя та учнів.

Перш за все, у своїй роботі впроваджую інтерактивні технології, особистісно зорієнтоване навчання, проектні технології, нестандартні уроки та позакласні заходи. Вважаю, що інноваційні технології мають свої переваги:

1. У роботі задіяні всі учні класу;
2. Кожна дитина має можливість пропонувати свою думку;

3. Формуються навички толерантного спілкування, вміння аргументувати свою точку зору, знаходити альтернативне рішення проблеми;
4. Учні вчаться працювати у команді;
5. Створюється "ситуація успіху";
6. Формується доброзичливе ставлення до опонента;
7. За короткий час опановується багато нового матеріалу.

Стараюсь використовувати такі сучасні методичні прийоми, які спонукають учня до роздумів і пошуків, створюють проблемні ситуації. Необхідною умовою сучасного якісного уроку є мотивація навчальної діяльності, показ учням, де, в якій ситуації можна застосовувати одержані знання. Урок ефективний буде тільки тоді, якщо ти ретельно готуєшся до нього, творчо та методично правильно будуєш його, та, безперечно, маєш глибокі теоретичні знання. Так, новий матеріал я подаю дітям у вигляді блок-схем, таблиць, малюнків, пірамід і т.п. Починаючи вивчення теми, ми з учнями індивідуально, в групах чи фронтально обговорюємо, аналізуємо навчальний матеріал. Основні поняття з теми фіксуємо в опорних конспектах, а потім засвоюємо шляхом неодноразового повторення, добираємо приклади.

Я вважаю, що моделлю творчої особистості учня є творча діяльність, творче мислення, творче спілкування, творчий пошук та творча активність. Тому на своїх уроках впроваджую:

- Роботу в парах
- Два-чотири-всі разом
- Змінні трійки
- Перехресні групи
- Роботу в малих групах
- Коло знань
- Мікрофон
- Мозковий штурм
- Навчаючи-вчуся
- Гронування
- Дерево рішень
- Журналісти
- Інтерв'ю з письменником
- Дебати

- Дискусії
- Зміни позицію
- Займи позицію
- Ігрове навчання
- Рольові ігри
- Кросворди
- Вікторини
- Імітацію

Крім цього, ще використовую різноманітні педагогічні ігри та прийоми:

«Так-ні», «Місткий кошик», «Пінг-понг», «Пізнай мене», «Загадкова торбинка», «Словограй», «Знайди зайве», «Сніжна грудка», «Шерлок Холмс», «Лото», «Ланцюжок», «Знайди помилку»

Ігрові технології, випереджувальне завдання

Постійно поглиблюю свої знання, опрацьовую додаткову літературу, привчаю до цього і своїх учнів. Прагну донести до них таку аксіому - підручник не являється єдиним джерелом знань, тому варто вивчати різні погляди на проблему із посібників, словників, довідників.

Взявши за основу створення психологічного комфорту та активну взаємодію в процесі навчання, керуюся такими принципами: головним є не предмет, якому я навчаю, а особистість, яку формую; кожна людина знайде своє місце в житті, якщо навчиться всьому, що необхідно для реалізації її планів; кожна думка, висловлена учнем, має право на існування й варта уваги.

На мою думку, види уроків, які я впроваджую у своїй роботі, допомагають відійти від стандарту, підштовхнути учня до власного, неповторного, індивідуального, особливого погляду на життя.

Тому протягом своєї професійної діяльності провела чимало відкритих років : урок - дослідження з української літератури, урок-гра з української мови у 5 класі, урок - збори з української мови у 8 класі, урок зі смаком шоколаду з української мови у 9 класі. На таких нетрадиційних уроках створюється ситуація довіри та успіху, і за таких обставин дитина розкривається, може повірити у свої можливості, реалізуватися як творча особистість, сміливо продемонструвати свої здібності. І як результат: учень-випускник не тільки володіє знаннями, уміннями та навичками з предмета, але й уміє формулювати власну точку зору, відстоювати свою позицію,

співпрацювати в групі, колективі, мати коло однодумців, бути комунікабельною, толерантною особистістю.

У своїй діяльності я дотримуюсь такого гасла: « Сучасний урок це мистецтво поєднання технологій та прийомів, які дають змогу учителю відкрити учню самого себе й самореалізуватися.

Безумовно впевнена в тому, що дієвим є використання різноманітних форм і методів роботи на уроці: кросворди, ребуси, загадки, лінгвістичні ігри, написання творів-мініатюр.

Завдяки розминці створюються умови, за яких мета і завдання навчального процесу, визначені вчителем, усвідомлюються кожним учнем як особистісно значущі. Мінітренінги, вправи "Психоформула", "Спіймай мій настрій", "Слухняний язик" - це неповний перелік тих розминок, що їх використовую на уроках.

Тому намагаюсь у своїй роботі застосовувати оптимальні інтерактивні технології, які б проєктували креативні якості особистості учня: фантазію, натхнення, ініціативу, нестандартність, непересічність, наявність власної точки зору. Саме здатність осмислювати виучуване, виділяти основне сприяє виробленню вмінь свідомо застосовувати знання на практиці.

В позаурочній діяльності спрямовую свою роботу на підготовку до мовно-літературних конкурсів та олімпіад, на проведення свят та вікторин, предметних тижнів. Під час декад суспільно-гуманітарного циклу з учнями проводила ряд заходів: мовознавча гра « Щасливий випадок», інтелектуально-розважальна гра « Диво калинове», мовленнєвий квест «Подорож у таємничий світ мови», поетичний вечір « Під крилом Всевишньої любові», виготовлення стінгазет, розгадування кросвордів , ребусів та інших цікавих за різними складностями завдань. Також було проведено з вихованцями школи такі заходи: «Розквітай же, рідна мово» та « Невмирущий Шевченко».

Насамперед , хочу сказати , що результативність використання інноваційних технологій полягає у тому , що емоційний стан дитини покращується, збільшується кількість оцінок, учні активні під час підготовки, кожен для себе почерпає найнеобхідніше. У своїй роботі я користуюся такими заповідями :

- Кожна дитина талановита.
- Кожна дитина має право на помилку.
- Кожна дитина має право на вільний творчий пошук.

Отже, у процесі своєї роботи я переконалася, що лише вдала інтеграція сучасних педагогічних технологій інтерактивного, особистісно-орієнтованого,

проектного навчання на основі постійного розвитку критичного мислення учнів дасть змогу розвивати творчі здібності, а значить, і формувати творчу особистість учня.

Вдало проведена робота завжди потребує значних зусиль і плідної співпраці вчителя і учня .

Підбиваючи підсумки свого виступу, хочу сказати:

«У щасливій школі - щасливі діти».

На першому місці - діти, любов до них. Усе роблю для того, щоб учні, яких навчаю, стали особистостями з критичним мисленням, самостійними, творчими, фізично здоровими і духовно багатими, а я буду і далі впроваджувати у свою роботу те, що творить креативну особистість.

